

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПСИХОСОМАТИКИ ТА СОМАТОПСИХОЛОГІЇ

Освітня програма “Клінічна та реабілітаційна психологія”

Спеціальність 053 “Психологія”

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ОСНОВИ ПСИХОСОМАТИКИ ТА СОМАТОПСИХОЛОГІЇ
Викладач (-і)	кандидат психологічних наук, доцент Мирослава Миронівна Кулеша-Любінець
Контактний телефон викладача	596066
Е-mail викладача	lyubinets@ukr.net
Формат дисципліни	очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	кожна 4-а середа місяця
2. Анотація до курсу	
<p>Предметом вивчення курсу «Основи психосоматики та соматопсихології» є психологічні закономірності впливу психіки на фізіологічні функції організму, а також впливу соматичних розладів на психіку людини; диференціальна діагностика психосоматичних розладів; стратегії психологічної допомоги особам з психосоматичними та соматопсихічними розладами. Курс «Основи психосоматики та соматопсихології» поглиблює теоретичні знання студентів та практичні вміння з таких галузей знань як «Сучасна клінічна психологія», «Психодіагностика та психокорекція», «Реабілітаційна психологія» та ін., розвиває вміння здійснювати просвітницьку та профілактичну діяльність психолога в умовах закладів освіти та лікувально-профілактичних закладів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: розширити теоретичні уявлення про теорії та моделі виникнення психосоматичних розладів; поглибити розуміння психологічних особливостей осіб з соматичними розладами; формувати практичні навички психодіагностики та психотерапії психосоматичних розладів.</p> <p>Завдання : вивчення психологічних особливостей осіб з психосоматичними розладами; оволодіння навичками психодіагностики психосоматичних розладів; ознайомлення студентів із специфікою психокорекції психосоматичних та соматопсихічних розладів.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 11 Здатність до самоосвіти та саморозвитку.</p>	

Спеціальні компетентності:

СК 4. Здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну, профілактично-просвітницьку) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК 5. Організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 7. Приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК 9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР12. Застосовувати відповідну наукову інформацію щодо вирішення проблем профілактики, збереження, відновлення здоров'я та реабілітації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР13. Використовувати модифікації існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності психолога у медичних, санітарно-курортних та реабілітаційних закладах.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, дослідницький методи, метод проблемного викладання, репродуктивний метод.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна / заочна форма навчання)
Лекції	12 / 6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 / 4
самостійна робота	60 / 80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / Вибірковий
3	053 Психологія	2 курс	Нормативна

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	---------------	-------------	---------------------

<p>Змістовий модуль 1. Тема 1. Вступ до психосоматики та соматопсихології 1.Предмет та завдання психосоматики. 2.Психосоматичні співвідношення у нормі та патології. 4.Характеристика основних стадій психосоматичного процесу. 4.Класифікація психосоматичних розладів.</p>	<p>Лекція - 2 год, Семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>12, 14, 19, 20</p>	<p>-зробити підбірку проєктів з питань промоції психічного здоров'я, які діють в Україні останні 5 років. 5/7</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота – 2 б</p>	<p>2 тиждень</p>
<p>Тема 2. Етапи розвитку психосоматичних ідей 1.Характерологічно орієнтовані концепції у психосоматиці. 2. Психоаналітичні засади психосоматики. 3. Психофізіологічні моделі виникнення психосоматичних розладів. 4. Інтегральні підходи до психосоматики. 5. Поняття про соціопсихосоматику.</p>	<p>Семінарське заняття – 2 год.</p>	<p>2, 12, 14, 19, 20</p>	<p>-законспектувати питання «Соціокультурні категорії у сучасній психосоматиці» Джерело: Галецька І., Сосновський Т. Психологія здоров'я: теорія та практика. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 338 с., 5/7</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота – 1 б</p>	<p>3 тиждень</p>
<p>Тема 3. Діагностика та психотерапія психосоматичних</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське</p>	<p>8, 10, 12, 14, 19, 20</p>	<p>-здійснити підбір діагностичних методик;</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота</p>	<p>4 тиждень</p>

<p>розладів</p> <p>1. Принципи інтерв'ювання осіб з психосоматичними розладами.</p> <p>2. Алгоритм діагностики психосоматичних розладів.</p> <p>3. Класичні напрямки психоаналітичної психотерапії у психосоматиці.</p> <p>4. Глушення психосоматики в напрямках гуманістичної психотерапії.</p> <p>5. Біхевіористський та когнітивний підходи у психотерапії психосоматики.</p> <p>6. Психогігієна психосоматиці.</p>	<p>заняття – 2 год.</p>		<p>провести клініко-психологічне дослідження повнолітньої особи з метою виявлення психосоматичних розладів, протоколи мінімум 3-ох методик записати у конспект. Пропоновані методики: скринінгові анкети, Опитувальник стану здоров'я PHQ, Шкала соматичних симптомів SSS-8, Шкала депресії А.Бека, Шкала депресії Гамільтона HAMD, Госпітальна шкала тривоги та депресії HADS, Шкала реактивної та особистісної тривоги Спілбергера-Ханіна, Колумбійська шкала тяжкості суїцидальних намірів C-SSRS, Пітсбургський опитувальник якості сну PSQI, Багатофакторний опитувальник болю WHYMPI, Візуально-</p>	<p>– 4 б.</p>	
---	-------------------------	--	--	---------------	--

			<p>аналогова шкала болю VAS, Коротке дослідження психічного стану MMSE, Клінічний опитувальник для діагностики невротичних станів, Шкала оцінки якості життя MOS SF-36, Торонтська алекситимічна шкала, Опитувальник Келермана-Плутчика, Методика незавершених речень Сакса-Сіднея.</p> <p>Джерела:</p> <p>1. Практична психосоматика: діагностичні шкали : навчальний посібник / за заг. ред. О. О. Чабана, О. О. Хаустової. К: ВНТУ, 2018. 108 с.</p> <p>2. Хомуленко Т. Б. Основи психосоматики: навч.-метод. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2009. 120 с.</p> <p>3. https://rideo.tv/malkina/5/7</p>		
<p>Тема 4. Психологія травми у психосоматиці</p> <p>1. Поняття травми, види травми. Чинники, що впливають на характер переживання травми.</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське заняття - 2 год.</p>	2, 3, 7, 9, 19, 20	<p>- законспектувати практичні методи у роботі з травматичними станами на етапі шоків реакції (перша психологічна допомога),</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота – 2 б.</p>	5 тиждень

<p>2. Особливості посттравматичних станів.</p> <p>3. Втрата як травмувальна ситуація.</p> <p>4. Методи роботи з травматичними станами залежно від етапів травматизації</p>			<p>на етапі переживання гострої психотравми, на етапі конфронтації з травмою, на етапі інтеграції травми у життєвий досвід (по 2 для кожного етапу – всього мінімум 8 психотехнік). Джерела: 1. Мороз Р. А. Психологія травмуючих ситуацій та надання психологічної допомоги: методичні рекомендації. Миколаїв: Іліон, 2016. 224 с. 2. Дж. Герман Психологічна травма та шлях до видуження: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. 424 с. 5/7</p>		
--	--	--	---	--	--

<p>Тема 5. Психосоматичні аспекти захворювань серцево-судинної та дихальної систем</p> <p>1. Психологічні передумови виникнення захворювань серцево-судинної системи.</p> <p>2. Характеристика осіб, хворих на есенціальну гіпертензію, гіпотонію, ішемічну хворобу серця, інфаркт міокарда, аритмію, головні болі напруги, мігрень, нейроциркуляторну дистонію. Особливості психотерапії.</p> <p>3. Психологічні передумови виникнення захворювань дихальної системи.</p> <p>4. Характеристика осіб, хворих на бронхіальну астму, запалення дихальних шляхів, застуду. Особливості психотерапії.</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>12, 14, 17, 19, 20, 21</p>	<p>-законспектувати методи тілесної психотерапії (не менше 3-ох) у роботі з психосоматикою</p> <p>Рекомендовані джерела:</p> <p>1. Сандомирский М. Е. Психосоматика и телесная психотерапия : Практическое руководство. М.: Класс, 2005. 592 с. Режим доступа: https://klex.ru/1xb</p> <p>2. Экер С. Как поладить с собственным телом? Инструкция по применению / Пер. с нем. Х.: «Гуманитарный центр» / Николаева Е. Н., 2017.196 с.</p> <p>7/10</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота – 1 б.</p>	<p>6 тиждень</p>
<p>Тема 6. Психосоматичні аспекти захворювань травної, сечової та</p>	<p>семінарське</p>	<p>12, 14, 19, 20</p>	<p>- здійснити аналіз психологічних особливостей головних</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота</p>	<p>7 тиждень</p>

<p>репродуктивної систем</p> <p>1. Психологічні передумови виникнення захворювань шлунково-кишкового тракту та харчової поведінки.</p> <p>2. Характеристика осіб, хворих на булімію, анорексію, ожиріння, гастрит, виразки ШКТ, виразковий коліт, обстипацію та діарею, захворювання печінки та жовчного міхура. Особливості психотерапії.</p> <p>3. Психологічні передумови виникнення захворювань сечової системи.</p> <p>4. Характеристика осіб, хворих на сечокам'яну хворобу, запалення нирок та сечового міхура. Особливості психотерапії.</p> <p>5. Психологічні передумови виникнення захворювань репродуктивної системи.</p> <p>6. Характеристика осіб, хворих на безпліддя, імпотенцію, фригідність. Особливості психотерапії.</p>	<p>заняття - 2 год.</p>		<p>героїв художніх фільмів. Для цього слід обрати 2 фільми зі списку і написати психологічне есе. В есе потрібно вказати вік героя; психологічний феномен, що представлений у поведінці героя фільму (описати конкретні ситуації, що це підтверджують); причини формування феномену; соціальну ситуація розвитку.</p> <p>Список фільмів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Винні зірки (2014) - Близнюки (2014) - Елен (2009) - Безпорадний (2007) - Маленька міс Щастя (2006) - Полліанна (2003) - Цілитель Адамс (1998) - Розумник Уилл Хантинг (1997) <p>10/10</p>	<p>– 2 б</p>	
---	-------------------------	--	--	--------------	--

<p>Тема 7. Психосоматичні аспекти захворювань шкіри та опорно-рухового апарату 1. Психологічні передумови виникнення захворювань шкіри. 2. Характеристика осіб, хворих на нейродерміт, псоріаз, кропивницю, алергію. Особливості психотерапії. 3. Психологічні передумови виникнення захворювань опорно-рухового апарату. 4. Характеристика осіб, хворих на ревматоїдний артрит, остеохондроз, розсіяний склероз. Особливості психотерапії.</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>12, 14, 19, 20</p>	<p>- опрацювати відеоматеріали обстеження клієнта (режим доступу: http://ipz.org.ua/inforesursy/inforesursy-videomaterialy/ -законспектувати дві методики (на вибір студента) травмо-фокусованої когнітивно-поведінкової терапії 8/10</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота – 2 б Контрольна робота – 10 б</p>	<p>8 тиждень</p>
<p>Тема 8. Психосоматичні аспекти захворювань ендокринної та імунної систем 1. Психологічні передумови виникнення захворювань ендокринної системи. 2. Характеристика осіб, хворих на гіпотиреоз, гіпертиреоз, тиреотоксикоз, цукровий діабет II типу.</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>12, 14, 19, 20</p>	<p>-розробити програму психокорекції психосоматичного розладу у дітей або дорослих. Програма повинна включати – тему, мету, завдання, план, назви та призначення психотехнік 7/10</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота – 4 б</p>	<p>9 тиждень</p>

<p>Особливості психотерапії. 3. Психологічні передумови виникнення захворювань імунної системи. 4. Характеристика осіб, хворих на захворювання імунної системи. Особливості психотерапії.</p>					
<p>Тема 9. Психосоматичні розлади у дітей: теорія, діагностика, психотерапія Причини виникнення психосоматичних розладів у дітей. Класифікація психосоматичних розладів у дітей та підлітків. Особливості діагностики психосоматичних розладів у дітей. Сімейна психотерапія як основний напрям роботи з дітьми.</p>	<p>семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>9, 12, 14, 19, 20</p>	<p>-законспектувати особливості психотерапії депресії у дітей. Джерело: Синапсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2. 8/9</p>	<p>Усні (письмові) відповіді - 5 б самостійна робота – 2 б</p>	<p>10 тиждень</p>
<p>6. Система оцінювання курсу</p>					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним та підсумковим контролюми. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (усне опитування, тестування, контрольна робота, самостійна робота). Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.</p>				

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота									Іспит	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
Усні та письмові відповіді, тестування - 5 б. Самостійна робота – 10 б.				Усні та письмові відповіді, тестування – 15 б. Самостійна робота – 10 б.					50	100
Контрольна робота – 10б.										

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, де 50 балів відводиться на оцінку усних відповідей студентів, тестування, презентації, виконання самостійної роботи та контрольної роботи і 50 балів – на оцінювання відповідей студентів на екзамені.

Самостійна робота студентів забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів. Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях, при виконанні ним контрольних робіт, тестових завдань й інших видів робіт. Самостійна робота студентів включає: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; пошук (підбір), огляд літератури і електронних джерел інформації; підготовка до практичних (семінарських) занять; підготовка до написання контрольної роботи, інших форм поточного контролю; підбір інструментарію для психодіагностики та психотерапії осіб з психосоматичними захворюваннями; розробка програми психокорекції осіб з психосоматичними розладами; виконання практичних задач; опрацювання художніх фільмів та проєктів за заданою проблематикою та ін. Сукупна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Самостійна робота студентів оцінюється залежно від виду роботи. За конспектування матеріалів з актуальних питань психосоматики, підбір методів психодіагностики, проєктів, аналіз художніх фільмів з питань психосоматики, за підбір методів психотерапії, опрацювання особливостей психотерапії депресії у дітей – 1 або 2 бали; за проведення та оформлення матеріалів психодіагностики, розробку програми психокорекції психосоматичного розладу у дітей / дорослих – 4 балів.

Вимоги до оцінювання самостійної роботи студентів:

Завдання, які оцінюються у 1 бал: 1 бал виставляється у тих випадках, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності. 0 балів виставляється, якщо завдання не здано.

Завдання, які оцінюються у 2 бали: 2 бали виставляється у тих випадках, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності. 1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно. 0 балів виставляється, якщо завдання не здано.

Завдання, які оцінюються у 4 балів: 4 бали виставляється, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності, є креативними. 3 бали виставляється, якщо завдання здано вчасно і у повному обсязі, проте є помилки. 2-1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно. 0 балів виставляється, якщо завдання нездано.

Для оперативного опитування студентів на семінарських заняттях використовують **тестовий контроль знань**, що містить завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих, завдання на встановлення правильної відповідності, завдання на встановлення правильної послідовності.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді передбачають перевірку цілої низки знань, умінь, навичок (знання термінів, процесів тощо, уміння конкретизувати, уміння виділяти головне, уміння визначати передумови, причини, приводи та сутність психосоматичних розладів). Завдання вважається виконаним, якщо студент вказав правильний варіант відповіді, і оцінюється у 0,5 бала; якщо студент вказав неправильну відповідь – 0 балів.

Завдання на устанавлення правильної відповідності (логічні пари). До кожного завдання подано інформацію, що позначено цифрами (лівий стовпчик) та буквами (правий стовпчик). Виконуючи завдання, необхідно устанавити відповідності між двома групами інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари). Кожна правильно визначена логічна пара оцінюється в один бал. Максимальна кількість балів за завдання – 2

Завдання на устанавлення правильної відповідності. До кожного завдання подано перелік процесів, симптомів, інших явищ тощо, позначених буквами. Їх необхідно розташувати у правильній послідовності. Завдання вважається виконаним, якщо студент визначив правильну послідовність, і оцінюється в 1 бал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (пояснення)
90 – 100	A	відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
80 – 89	B	дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
70 – 79	C	добре (загалом правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
60 – 69	D	задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
50 – 59	E	достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
26 – 49	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0-25	F	неприйнятно (з обов'язковим повторним курсом)

Вимоги до письмової роботи

Контрольна робота студентів максимально оцінюється у 10 балів. При цьому, 9-10 б. виставляється, коли питання контрольної роботи розкриті повністю, наведені приклади описаних явищ, подано обґрунтування виникнення того чи іншого явища на основі психосоматичних теорій та моделей. 8-7 б. виставляються у разі недостатнього аналізу явища на основі психосоматичних теорій та моделей, наведено лише один приклад, питання розкрито не в повній мірі, проте студент дав відповіді на всі питання. 6-5 б. за контрольну роботу виставляється, коли студент не відповів на одне питання контрольної роботи, проте дав часткові відповіді на решта і не навів приклади описаних явищ. 4-3 б. виставляється, коли студент не відповів на половину питань, проте дав часткові малозмістовні відповіді на решта. 2-1 б. виставляється студенту, який не відповів на жодне питання, або у відповідях не розкритий зміст питання.

Семінарські заняття

Оцінюються за 5-ти бальною системою. При цьому, студенти здійснюють огляд літератури за ключовими поняттями теми, анотують та конспектують першоджерела, оформляють відповіді на питання семінару, розглядають клінічні випадки, дискутують з приводу напрямків психологічної допомоги особі з психосоматичними розладами. Усне опитування студентів може здійснюватись індивідуально або фронтально. Загальний бал за цей вид роботи по кожному змістовому модулю виводиться з середнього балу за всі усні і письмові відповіді, помноженому на 4.

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих освітньою програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Пропущені заняття відпрацьовуються протягом місяця (усно або ж за допомогою тестів) після пропущеного заняття. Самостійна робота (конспект) повинні бути здані до завершення змістового модуля з теми.
--	---

7. Політика курсу

Політика курсу спрямована на активну взаємодію у групі студентів, атмосферу доброзичливості з дотриманням правил академічної доброчесності. Відрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тематичний тести та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття. Написання контрольної роботи є обов'язковим. У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі заліку. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, де 50 балів відводиться на оцінку усних відповідей студентів, тестування, презентації, виконання самостійної роботи та контрольної роботи і 50 балів – на оцінювання відповідей студентів на екзамені.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Галецька І. Клініко-психологічне дослідження: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 242 с.
2. Галецька І., Сосновський Т. Психологія здоров'я: теорія та практика. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 338с.
3. Дж.Герман Психологічна травма та шлях до видуження: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. 424 с.
4. Клінічна психодіагностика: практикум / Редактор-упорядник проф. М.В.Миколайський.Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. – 228с.
5. Клінічна психологія: словник-довідник / Авт.- уклад. С. В. Діденко К.: Академвидав, 2012. – 320 с.
6. Максименко С. Д. Медична психологія / [Максименко С.Д., Цехмістер Я.В., Коваль І. А., Максименко К. С.]; за заг. ред. С. Д. Максименка – К., 2014. – 520 с.
7. Мороз Р. А. Психологія травмуючих ситуацій та надання психологічної допомоги: методичні рекомендації. Миколаїв: Іліон, 2016. 224 с.
8. Мушкевич М. І. Клінічна психодіагностика: методичні рекомендації для студентів ф-ту психол / М. І. Мушкевич. – Луцьк, 2006. – 170 с.
9. Психолого-корекційний практикум травм війни: навч. посіб. / І. Сулятицький, К. Островська, В. Осьодло та ін. Львів, 2019. 396 с.
10. Практична психосоматика: діагностичні шкали : навчальний посібник / за заг. ред. О. О. Чабана, О. О. Хаустової. К: ВНТУ, 2018. 108 с.
11. Токман А. А. Психологія способу життя : навч. посіб. Ч. 1. / А. А. Токман, Н. В. Немченко. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. – 344 с.

12. Хомуленко Т. Б. Основи психосоматики: навч.-метод. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2009. 120 с.
13. Федосова Л. О. Клінічна психологія: навчальний посібник / Л. О. Федосова. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. – 248 с.
14. Чабан О.С. Психосоматична медицина (аспекти діагностики та лікування) / О.С.Чабан, О.О.Хаустова. – К., 2000.
15. Александер Ф. Психосоматическая медицина. Принципы и практическое применение / Пер. с англ. С. Могилевского. – М., 2002. – 352 с.
16. Блейхер В.М. Патопсихологическая диагностика / В.М. Блейхер, И.В.Крук. – К., 1986. – 280 с.
17. Экер С. Как поладить с собственным телом? Инструкция по применению / Пер. с нем. Х.: Изд-во «Гуманитарный центр» / Николаева Е. Н., 2017. 196 с.
18. Карсон Р. Анормальная психология / Р. Карсон, Дж.Батчер, С.Минека. – 11-е изд. – СПб.: Питер, 2004. – 1167 с.
19. Кулаков С. А. Основы психосоматики. СПб.: Речь, 2003. <https://www.klex.ru/ek6>
20. Малкина-Пых И. Г. Психосоматика: Справочник практического психолога. М.: Изд-во Эксмо, 2005. 992 с.
21. Сандомирский М. Е. Психосоматика и телесная психотерапия : Практическое руководство. М.: Класс, 2005. 592 с. Режим доступа: <https://klex.ru/1xb>
22. Соммерз-Фланаган Дж. и Р. Клиническое интервьюирование. – М., 2006. – 672 с.

Допоміжна:

1. Закон України про психіатричну допомогу. – К. : Сфера, 2000. – 50 с.
2. Кулеша-Любінець М. М. Вплив фізичного Я-образу на стресостійкість чоловіків зрілого віку з цукровим діабетом [Електронний ресурс] / М. Кулеша-Любінець, М. Петрів // Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної інтернет- конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії» (Переяслав- Хмельницький, 29-30 жовтня 2016 р.) – Режим доступу : <http://conferences.neasmo.org.ua/uk/conf/35/cat/11. - С. 80-83>.
3. Кулеша-Любінець М. М. Особливості копінг-стратегій в осіб з ішемічною хворобою серця [Електронний ресурс] / М. Кулеша-Любінець // Збірник наукових праць: психологія Вип. 21. – Івано-Франківськ, 2016. – С.134-141. – Режим доступу: <http://www.journals.pu.if.ua/index.php/psp/article/view/1424/0>.
4. Максимова Н. Ю. Основи дитячої патопсихології: навч. посіб. / Н. Ю. Максимова, К. Л. Мілютіна, В. С. Піскун. – К.: Главник, 2008. – 158 с.

5. Міжнародний класифікатор хвороб. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_класифікатор_хвороб.
6. Москалець В. П. Особливості використання методу проективного тематичного малюнка в роботі перинатального психолога при підготовці вагітних до пологів / В. П. Москалець, М. Б. Гасюк, О. Ю. Іщук, Г. С. Шевчук // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – №12. – С.38-45.
7. Москалець В. П. Психічне вигорання – реальність чи вигадка? / В. П. Москалець, Т. Колтунович // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – №1. – С.58-65.
8. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію / пер. з англ. Д.Бусько, наук. ред. К.Явна (Серія «Сам собі психотерапевт»). – Львів: Вид-во УКУ : Свічадо, 2014. – 120 с.
9. Протокол з діагностики та терапії ПТСР NICE. Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>
10. Романчук О. Сім'я що цілює: Основи терапевтичного батьківства дітей, що зазнали скривдження та емоційного занедбання. Путівник для прийомних батьків і не тільки [Електронний ресурс] / О. Романчук. – Режим доступу: <http://ipz.ucu.edu.ua/books/healing-family>.
11. Селюцький А. І. Психопатологія дитячого віку / А. І. Селюцький. К., 1997. 295 с.
12. Синапсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>.
13. Уніфікований клінічний протокол первинної вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної психології. Депресія [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://moz.gov.ua/docfiles/dn_20141225_1003dod.pdf
14. Ферреро Б. 365 коротких історій для душі / Бруно Ферреро. – Львів: Свічадо, 2012. – 456с.
15. Ананьев В.А. Практикум по психологии здоровья. Методическое пособие по первичной специфической и неспецифической профилактике / В. А. Ананьев. – СПб., 2007. – 320 с.
16. Антропов Ю. Ф. Психосоматические расстройства и патологические привычные действия у детей и подростков / Ю. Ф. Антропов, Ю. С.Шевченко. – М.: ИИП, 1999.
17. Большаков В. Ю. Психотренинг. Социодинамика, игры, упражнения / В. Ю. Большаков. – СПб., 1996. – 379 с.
18. Бурно М. Е. Клиническая психотерапия. Изд. 2-е, доп. и перераб. – М.: Академический Проект; Деловая книга, 2006. – 800 с.
19. Бурлачук, Л.Ф. Психология жизненных ситуаций / Л.Ф. Бурлачук, Е.Ю. Коржова. – М.: Медицина, 1998. – 263 с.
20. Венгер А. Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство / А. Л. Венгер. – М., 2003.

21. Гройсман А. Л. Клиническая психология, психосоматика и психопрофилактика: Монография / А. Л. Гройсман. – М., 2002. – 452 с.
22. Захаров А. И. Происхождение детских неврозов и психотерапия / А. И. Захаров. – М., 2006.
23. Исаев Д. Н. Детская медицинская психология. Психологическая педиатрия / Д. Н. Исаев. СПб.: Речь, 2004. – 348 с.
24. Кабанов М. М. Методы психологической диагностики и коррекции в клинике / Кабанов М. М., Личко А. Е., Смирнов В. М. – Л.: Медицина, 1983. – 312 с.
25. Коломинский Я.П. Психическое развитие детей в норме и патологии : психологическая диагностика, профилактика и коррекция / Я.П.Коломинский, Е.А.Панько, С.А.Игумнов. – СПб.: Питер, 2004. – 480 с.
26. Кондрашихина О.А. Психогенетика: учебное пособие / О.А.Кондрашихина. – К., 2014. – 168 с.
27. Крайг Г. Психология развития / Г. Крайг, Д. Бокум. – СПб., 2005. – 940 с.
28. Лакосина Н.Д. Медицинская психология / Н.Д.Лакосина, Г.К.Ушаков. – М., 1984. – 272с.
29. Леонгард К. Акцентуированные личности [Электронный ресурс] / К. Леонгард. – К., 1981. – 389с. – Режимдоступу: <http://www.klex.ru/l/>.
30. Пезешкиан Н. Психосоматическая медицина и позитивная психотерапия / Н. Пезешкиан. – М., 1996.
31. Селье Г. Стресс без дистресса / Г. Селье. – М.: Прогресс, 1982.
32. Стайнер Дж. Психические убежища. Патологические организации у психотических, невротических и пограничных пациентов / Пер. англ. – М., 2013. – 239 с.
33. Старшенбаум Г. В. Психосоматика и психотерапия : исцеление души и тела / Г.В.Старшенбаум. – М., 2005. – 496 с.
34. Bezplatna pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna w Warszawie: Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Warszawa, 2008. – 31 s.
35. Kulesha-Liubinets M., Ruban E. Features of the Idea of University Students About Mental Health. Conference materials Mental Health Global Challenges of XXI Century, Lviv, 2019. Retrieved from <https://mhgc21.org/dataset-static/74/137/Kulesha-Liubinets--Ruban.pdf>
36. Sek H. Psychologia kliniczna / Sek H. – Warszawa: PWN, 2006 – 2 Т.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

37. <http://vprosvet.ru/biblioteka/klinicheskaya-psihologiya/>
38. http://culonline.com.ua/Books/klinychna_psychologia.pdf
39. <https://postnauka.ru/books/20050>

Викладач _____ М. М. Кулеша-Любінець